

Vil du gerne have dit barn til at fortælle noget om sin dag? Prøv dette i stedet for at spørge.

- "Hvad har du lavet i dag?"

- "Ikke noget ..."

- "Men hvordan var din dag?"

- "Fin nok ..."

- "Nå, ok, men har du haft det godt?"

- "Tjo ..."

Virker det bekendt? Hver eneste dag stiller vi samme spørgsmål, når vi ser vores børn om eftermiddagen. Og så godt som hver eneste dag får vi samme svar. Eller ikke-svar, om man vil. Men hvorfor er det så svært at få børn til at tale om deres dag? Det er jo ikke sådan, at alle deres dag er fyldt med ingenting, og at de alle sammen er lige gode, så hvordan får man egentlig børnene til at fortælle?

Mindre børn kan ikke huske på kommando

Forskere har længe antaget, at mindre børn ikke kan huske, hvad de oplever. Måske fordi de for det meste ser helt blanke ud i øjnene, når man spørger dem direkte om ting, der er sket.

Men et nyere dansk [forskningsforsøg](#) stiller dog spørgsmålstegn ved den antagelse. Det er nemlig lykkedes en gruppe danske forskere at få børn på kun 3,5 år til at huske tidligere oplevelser. Dog ikke ved at stille spørgsmål til dem eller ved at bede børnene om at fortælle. Forskerne har derimod påvist, at små børn kan huske spændende og unikke begivenheder.

I forsøget viste de en gruppe børn nogle nye maskiner, som de ikke havde set før. Et par uger efter kom børnene tilbage til laboratoriet, og der viste det sig, at flere af dem spontant begyndte at fortælle deres forældre om maskinen, selvom forældrene ikke spurgte ind til den.

Noget tyder altså på, at små børn faktisk godt kan huske – bare ikke på kommando. Det kræver nemlig, at de aktiverer de mere avancerede dele af hjernen, som slet ikke er fuldt udviklet i den tidlige barndom. Det forklarer, hvorfor vi ikke får svar, når vi spørger. De aner simpelthen ikke, hvad de skal svare.

Men hvorfor svarer de større børn så heller ikke?

Større børn "gider ikke" huske på kommando

I følge den amerikanske psykolog og forskningscenterleder, Lisa Damour, virker det heller ikke for større børn og teenagere, når vi stiller brede spørgsmål til børnenes dag. De kan faktisk komme til decideret at aflæse vores brede interesse som et udtryk for at vi blander os – eller det kan give dem en fornemmelse af, at vi forventer et langt udførligt svar, som de måske bare ikke lige "orke" eller har "overskud" til.

Det er på sin vis lidt paradoksalt, for vi stiller jo ikke spørgsmålet for, at børnene kan give os et fuldt referat af deres dag. Som Damour beskriver det, så er det snarere den korte udgave af "jeg har virkelig glædet mig til at se dig og vil bare gerne lige vide, hvordan du har haft det i dag." Men det er tilsyneladende sjældent sådan, det bliver opfattet.

Lad os være ærlige: Uanset om børnene er små eller store, så virker vores "hvordan har din dag været?" åbenbart ikke efter hensigten. Her er derfor nogle alternativer, som det ifølge eksperterne er værd at prøve i stedet for at spørge.

"Vil du høre om min dag?"

Den amerikanske forfatter Sara Ackerman har afprøvet en ny metode. I stedet for at spørge sine børn om deres dag, spørger hun dem, om de vil høre om hendes dag. Ikke en eneste gang har de sagt nej. Til gengæld har hun opdaget, at hendes fortællinger også får hendes børn i gang med at fortælle. Når hun fx fortæller om sin frokost, kommer de pludselig i tanke om deres frokost eller når hun fortæller om noget, der drillede, husker de også, at der var noget, der var lidt irriterende for dem.

Dette råd er nok særligt godt at prøve på børn, før de er blevet teenagere (og forståeligt nok mere er optagede af deres egne ting).

"Jeg er glad for at se dig"

Når vi henter børnene er der nok mange af os, der nærmest før vi får sagt 'hej', når at udbryde "har du haft det godt". "Ja", lyder svaret typisk og så vender børnene tilbage til det de egentlig var i gang med, før vi kom og afbrød dem.

Eftersom vi jo egentlig kun spørger, fordi vi gerne vil vise dem interesse, så er det måske en ide at overveje at møde dem mere på deres præmisser. Et helt simpelt "jeg er glad for at se dig" inviterer fx til kontakt.

".... hvad da?"

For større børn handler det i følge Lisa Damour om at blive god til at stille opfølgende spørgsmål hver gang børnene selv vælger at fortælle noget. De fleste vil faktisk gerne tale, men det fungerer bedst, hvis de føler, at det sker på deres præmisser. Det kan man nogen gange lykkes med ved at stille mere

specifikke spørgsmål: "Hvordan gik det med gruppearbejdet i dansk?", "Hvordan var det hjemme hos...?" osv.

Men generelt virker det i følge Damour bedst, hvis børnene oprigtigt mærker, at vi er nogen, de kan læsse af på uden det, de siger, nødvendigvis bliver bedømt ("nå, det var da ikke så slemt") eller at de bliver belært ("har du prøvet at ...").

Et par simple tricks til dette er at spørge "hvad da" på en varm og nysgerrig måde, når børnene fortæller: "Skolen var vildt nederen i dag". "Hvad da?". Eller forsigtigt at tilbyde din hjælp: "Vil du have min hjælp eller har du mest bare brug for lige at komme af med det?".